

گفت‌وگویی صبا با سهیلا پورمحمدی کارگردان فیلم کوتاه «جان داد»

زمانی برای مرگ و زمانی برای زندگی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

ساختم تا کنون فیلم‌های کوتاه را کارگردانی کرده‌ام. ضمن این که در حوزه فیلم مستند، تجربه ساخت آثار بلند را هم در کارنامه حرفه‌ای‌ام دارم. در حوزه فیلم کوتاه نیز اگر بخواهم به ترتیب زمان ساخت آثارم را نام ببریم باید بگویم فیلم‌های «چتر سیاه» «الگانس» «جمعه خیس» «سکانس آخر» «بالشت مامان» «ورما» و در نهایت «جان داد» دیگر آثار کوتاها را تشکیل می‌دهند.

گفتید «ورما»؟ این اصطلاحی محلی است؟

بله، اینجا (گیلان) به مادر بره‌ها ورما گفته می‌شود و نام آن فیلم من نیز همین است.

درباره «جان داد» و داستان فیلم هم مختصری توضیح می‌فرمایید؟

داستان فیلم درباره دختری است که شاهد مرگ مادرش است. دختری که پدرش هم صیاد ماهی است و پس از درگذشت مادرش، از آنجا که صحنه جان دادن ماهی‌ها، لحظه درگذشت مادرش را برایش تداعی می‌کند، با پدر صیادش وارد مبارزه می‌شود. دختر ماهی‌هایی را که در حال جان دادن هستند دوباره به آب می‌اندازد و نجاتشان می‌دهد.

و در آخر اینکه ساخت فیلم کوتاه به یقین بازگشت سرما به ندارد و از این رو تهیه‌کنندگان به ندرت به آن اقبال نشان می‌دهند. این موضوع به یقین روی کار شما تاثیر گذار است. درست نمی‌گویم؟

همینطور است. ساخت فیلم کوتاه بازگشت سرمایه‌ای ندارد و همین موضوع اتفاقاً برای ساخت فیلم جدیدم مشکل ساز شده است. دنیا به سمتی می‌رود که افراد می‌خواهند از طریق مدیا در یافتی داشته باشند. فیلم کوتاه نیز دغدغه برخی افراد به شمار می‌آید. برخی هم هستند که این دغدغه را دارند اما زمانی برای تماشای فیلم کوتاه ندارند. به هر ترتیب امیدوارم از ساخت فیلم کوتاه در ایران حمایت شود.

برای فیلم «جان داد» چند اتفاق خارجی نیز افتاد و در جشنواره‌های خارج از کشور هم به نمایش در آمد. درباره این رویدادها توضیح می‌فرمایید؟

بله این اثر در چهل و چارمین جشنواره بین‌المللی فیلم مسکو، چهل و سومین جشنواره جهانی فیلم دوربان (در آفریقای جنوبی) حضور داشت. همچنین «جان داد» در پنجمین جشنواره زنان ترکیه نیز حضوری موفق داشت. در رویدادهای داخلی نیز «جان داد» جایزه ویژه هیات داوران سی و هشتمین دوره فیلم کوتاه تهران را به خود اختصاص داد.

بسیار هم عالی. گذشته از مبحث فیلم شما، عموماً فیلم کوتاه در ایران به عنوان پیش درآمد ساخت فیلم بلند محسوب می‌شود. یعنی اگر فیلم‌سازی بخواهد وارد این حرفه شود، ابتدا باید چند فیلم کوتاه بسازد تا مجوز ساخت فیلم بلند به او اعطا شود. شما این مقوله را چطور ارزیابی می‌کنید؟

به نظر من این مقوله کاملاً مردود است. این نظر را به دلیل اینکه فیلم کوتاه می‌سازم نمی‌گویم. شاید کارگردانی تا ابد بخواهد فیلم کوتاه بسازد. شاید کارگردان دیگری پس از تهیه چند فیلم کوتاه وارد دنیای فیلم بلند شود. کارگردانی از این دست نیز وجود دارند (کارگردانی که فیلم کوتاه می‌سازند و بعد به ساخت فیلم کوتاه رو می‌آوردند) که دوباره به عالم فیلم کوتاه بازمی‌گردند. درباره پرسش شما اما باید تاکید کنم فیلم کوتاه جهان خود را دارد و مخاطب خود را پیدا می‌کند. می‌خواهم بگویم فیلم کوتاه مستقل از فیلم بلند عمل می‌کند و جهان خود را دارد. پس شما با دو مقوله متفاوت سروکار دارید. با استناد به این، اعطای مجوز فیلم بلند مشروط بر ساخت فیلم کوتاه قاعده‌ای نادرست است.

شما گفتید فقط فیلم کوتاه می‌سازید؟ از چه زمانی ساخت فیلم کوتاه را آغاز کردید؟

ببینید من از ۱۸ سالگی که نخستین کارم را با عنوان «بغض خاک»

یاسر سماوات - «دو تا آدم بودن، دوست هم بودن، دشمن هم بودن... به شب یکی شون خنجر تنها بی رو فرو می‌کنه تو پهلو دیگری... اون یکی اما دوباره در خاکستر تنهایی متولد می‌شه و با خودش عهد می‌بنده که انتقام بگیره...» مرگ و زندگی، دو دشمن همیشگی، دیرین‌ترین دشمنانی که میلیون‌ها سال پیش از آفرینش انسان هر روز، هر ساعت، هر ثانیه با هم دست به گریبان بودند. آن‌ها هرگز از درافتادن با یکدیگر ابایی ندارند. هر ثانیه می‌میرد و هرگز دوباره زنده نمی‌شود. می‌گویند «وقت طلست» اما... تو هرگز نمی‌توانی با تمام طلاهای دنیا ثنیه‌ای را زنده کنی. ثنیه‌ها ترانه می‌خوانند و می‌میرند و به خاطرات پیوند می‌خورند. پیوندی که هرگز پس زده نمی‌شود. هر نفسی از زمانی که متولد می‌شود شبخ مرگ را همیشه کنار خود می‌بیند. نزدیک تر از رگ گردن! خود تو نیز چند باری با «او» دست و پنجه نرم کرده‌ای... و برای همین مرگ را «او» صدا می‌زنی! خوب می‌دانی روزی اما اوست که پیروز می‌شود و برای همیشه تو را به کام خود می‌کشد. مرگی که همیشه با توست. تو او را خوب می‌شناسی. مرگ، گاهی مثل دختری در چشم‌هایت خیره می‌شود. مقوله مرگ و زندگی همواره دست‌مایه آفرینش آثار هنری بوده است. این موضوع اما در فیلم کوتاه، به شکل خاص خود مطرح می‌شود. فیلم «جان داد» نیز موتیفی با همین موضوع دارد. در این شماره با سهیلا پورمحمدی، کارگردان «جان داد» هم صحبت شده‌ایم. مصاحبه‌ای که خواندنش خالی از لطف نیست.

شما جایی گفته بودید ماهی کپور بین هفت تا هشت ساعت جان می‌دهد! واقعاً چنین چیزی صحت دارد؟

همینطور است. زمان جان دادن ماهی کپور درست بین هفت تا هشت ساعت است و من تجربه دیدن این صحنه را دارم. چون سال‌هاست در رشت زندگی می‌کنم با این صحنه برخورد داشتم. صیادان گمان می‌برند ماهی‌هایی که جان می‌دهند، به مشتری حس تازه بودن را القای کنند.

شما معتبر هستید شماره معتبر بخرید

فروش ویژه شماره‌های خاص اعتباری و دائمی تا ۴۰٪ تخفیف

از طریق shop.mci.ir و تمامی مراکز فروش و خدمات همراه اول

www.mci.ir